

המאבק על בגדי החמודות

ספר בראשית פרק כז

(ח) ועתה בני שמע בקלי לאשר אני מצוה אתך: (ט) לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טבים ואעשה אתם מטעמים לאביר כאשר אהב: (י) והבאת לאביר ואכל בעבר אשר יברכך לפני מותי: (יא) ויאמר יעקב אל רבקה אמו הן עשו אחי איש שער ואנכי איש חלק: (יב) אולי ימשני אבי והייתי בעיניו כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה: (יג) ותאמר לו אמו עלי קללתך בני אך שמע בקלי ולך קח לי: (יד) ולך ויקח ויבא לאמו ותעש אמו מטעמים כאשר אהב אביו: (טו) ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדל החמדות אשר בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן: (טז) ואת עלת גדיי העזים הלבשה על ידיו ועל חלקת צואריו: (יז) ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר עשתה ביד יעקב בנה: (יח) ויבא אל אביו ויאמר אבי ויאמר הנני מי אתה בני: (יט) ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשו בברך עשיתי כאשר דברת אלי קום נא שבה ואכלה מצידו בעבור תברכני נפשי: (כ) ויאמר יצחק אל בנו מה זה מהרת למצא בני ויאמר כי הקרה ידוד אלהיך לפני: (כא) ויאמר יצחק אל יעקב גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשו אם לא: (כב) ויגש יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר הקל קול יעקב והידיים ידי עשו: (כג) ולא הפירו כי היו ידיו יפדי עשו אחיו שערות ויברכהו: (כד) ויאמר אתה זה בני עשו ויאמר אני: (כה) ויאמר הגשה לי ואכלה מציד בני למען תברכך נפשי ויגש לו ויאכל ויבא לו יין וישת: (כו) ויאמר אליו יצחק אביו גשה נא ושקה לי בני: (כז) ויגש וישק לו וירח את ריח בגדיו ויברכהו ויאמר האה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ידוד:

רש"י על בראשית פרק כז פסוק טו - החמודות - הנקיות כתרגומו דכייאת ד"א שחמד אותן מן נמרוד:

האלישך על בראשית פרק כז פסוק יד-טז

ועתה סיפר הכתוב גודל הזדרזה בכל מיני זירוז. והוא כי אף שחוש הראות יחסר מיצחק, עדיין היה מקום להכיר מי הוא זה הבא לפניו אם יעקב או עשו בארבעת חושיו הנותרים: והוא בחוש השמע להבחין אם הקול קול יעקב או עשו, ובחוש הטעם אם יביא לו מטעמים המיוחדים אשר אהב. כי כן צוה לעשו ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי. ואם היה משנה ועושה תבשיל משאר מינים בלא אופן החביב יותר יכיר כי לא עשו הוא אשר נצטווה כאשר אהב, גם בחוש הריח בהריחו את ריח בגדיו החמודות אשר ישמש עשו בהן ובהעדרן יכיר כי יעקב הוא. וכן בחוש המישוש שימושנו אביו אם ידיו שעירות... ובאה עתה להסיר ממנו גם הבחנתו בשלשה הנותרים, על חוש הטעם אמר ותעש אמו מטעמים כאשר אהב אביו שהוא כאשר צוה לעשו: (טו) ועל חוש הריח ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול שעל ידי כן החזיקו לעשו כאמרי הכתוב וירח את ריח בגדיו וכו'. ולתקן חששת חוש זה הכניסה עצמה לקחתם ולא חששה אל הקפדת עשו בראותו כי נלקחו בגדיו לזולתו. ועל חוש המישוש אמר (טז) ואת עורות גדיי וכו':

רש"י פסחים דף נד/ב

בגדו של אדם הראשון - שהיו חקוקות בו כל מין חיה ובהמה, והוא נמסר לנמרוד על כן יאמר כנמרוד גבור ציד, ועשו הרגו ונטלו, לפיכך היה איש ציד, והן שכתוב בהן החמודות אשר אתה בבית

ספר בראשית פרק ג - (כא) ויעש ידוד אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם:

ספר עץ הדעת טוב

או יראה במה שנותן עעם לשבח למה לא הולך עשו עמו בגדיו החמודי' בגדי אדם הראשון אשר לסבתם היה נק' איש יודע ציד שהיו העופות וחיות נכנעין אליו והוא תופש בהם ולא נצערך אל דברי חז"ל שהקב"ה השכיחן מדעתו אמנם כיון שצוה יצחק שיהיה לו זכות בכל הפרעים בצידה זו לשיזכה אל הברכו' לכן אמר לו ועתה לא תעשה כפעמים אחרות שהיית צד החיות ע"י הבגדים ההם אמנם עתה לשיהי' כל הזכו' ע"י לגמרי ולא בדרך נס שא וטול עמך כליך תליך וקשתך ועל ידם צודה לי ציד וז"ש ועתה וכו':

דעת זקנים מבעלי התוספות בראשית פרק כז פסוק טו - (טו) החמודות - שחמדן מנמרוד וחמודין
היו שהיו מצוירין עליהם כל החיות ועופות שבעולם ונראין כאלו הן חיינ וכשהיה בשדה היו החיות
והעופות באין אצלו וניצודין מאליהן. ולמדרש זה קשה למה הליבשן ליעקב ונראה שרצתה להדמותו
לגמרי לדמיון עשו:

פירוש הרע"ב על בראשית פרק כז פסוק טו

החמודות נקיות. ד"א שחמד אותן מנמרוד. ק' מאי ד"א יש לומר שלפירוש הראשון הל"ל נקיות ממש
לכך פי' ד"א ופי' שחמד אותן מנמרוד אמרו במדרש שהם כתנות עור שעשה הקב"ה לאדם הראשון
ועל הכתנות הללו היו מצוירות צורות כל חיות שבעולם וכ"ז שהיה אדם נוגע באחת מהצורות הי'
החיה היא באה לפניו ועושה בה כל חפצו והכתנות הללו היו עתה של נמרוד וזהו שכתוב בו בנמרוד
גבור ציד לפני ה' ואמר עשו לנמרוד שישאיל לו המלבושים ההם והשאילים לו ונגע בצורת האריה
והביאו לפניו והטריף את נמרוד והרגו ונשאר המלבושים בידו ולזה אמר רש"י בסמוך אשר אתה
בבית והלא כמה נשים היו לו אלא שהיה בקי במעשיהן וחושדן פי' שהיה מתירא פן יתנו עיניהם לזנות
וימיתוהו באותן הצורות שעל הבגדים ההם ולכך הפקידם אצל אמו:

ספר בראשית פרק כה - (כט) וַיֵּצֵד יַעֲקֹב נְזִיד וַיָּבֵא עֵשָׂו מִן הַשָּׂדֶה וְהוּא עֵיפִי: (ל) וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל יַעֲקֹב
הַלְעִיטִי נָא מִן הָאֵדָם הָאֵדָם הַזֶּה כִּי עֵיפִי אֲנִי עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אֵדָם:

רבנו בחיי בראשית פרק ג פסוק כא - ועל דרך המדרש (במדבר רבה ד, ח) וילבישם, בגדי כהונה
גדולה הילבישם, כתיב הכא וילבישם וכתוב התם וילבישם כתנות. וידוע כי בגדי כהונה גדולה היו
שמונה, וכן בכתוב של ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם שמונה תיבות הן והבן.

ירושלמי מגילה פרק א הלכה יא - מהו החמודות- שהיה משמש בהם בכהונה גדולה

תורה תמימה בראשית פרק כז פסוק טו

<ז> רומז למ"ש בזבחים קי"ב ב' דעד שהוקדשו הכהנים לעבודת מקדש בימי משה היו הבכורים
עובדים בקדשים, ולכן הי' להבכורים בגדים מיוחדים לעבודת קודש כמו שהיו לכהנים בשעתם, וכן
לעשו שהי' בכור בגדים מיוחדים לתכלית זו, ונקראו בשם החבה והכבוד - החמודות, ומדייק כל זה
מיתור הלשון בנה הגדול שאינו שייך כאן לענין זה, כי האם אין אנו יודעין שעשו הוא בנה הגדול, אלא
מרמז שמפני שהי' בנה הגדול, דהיינו בכור, היו לו בגדים לתכלית עבודת הקודש כמבואר, ומה שלא
כנהו הכתוב מפורש הבכור י"ל מפני שמכר בכורתו, ורק לא שמר מכירתו והניח בגדיו אלה אצלו:

ספר מגלה עמוקות על התורה - פרשת תולדות

ענין מכירת בכורה של עשו כשבא מן השדה שהי' לבוש בגדים של אדה"ר שלקח מנמרוד שהיה צד
בו כל בהמה וחיה כי אותו לבוש היה בגדי כה"ג לכן במסורה ב"פ וילבישם כתנות עור וילבישם כתנות
פ' צו. והם ג"כ סוד בגדי לבן וד' בגדי אדום ועשו ביקש מיעקב הלעיטני נא מן האדום הזה שהי'
מתכוון רק ללבוש בגדי אדום לכן א' ב"פ אדום כי גם בגדי לבן רצה להפוך אל אדום כי הוא אדמוני

רש"י הירש בראשית פרק כה פסוק ל - הצבע מושך את עשו לא פחות מעצם התבשיל. הוא מזכיר
לו את דמה של החיה הנוטה למות, אשר מראה החץ הפוגע היישר בליבה שיעשע אותו מאוד. תן לי
מהר מהדבר האדום הנהדר הזה! גם מאוחר יותר עדיין מתפאר עשו בביטוי אופייני זה וקורא לעצמו
אדום.

שפתי כהן על בראשית פרק כז פסוק טו - ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול וגו' ותלבש את
יעקב בנה הקטן. למה אמר כאן גדול וקטן, אלא אמרה לו ליעקב עלי קללתך בני כתריום עלי יתאמר
בנבואה, רצתה לבחון נבואתה בבגדיו של עשו, לפי שעשו היה יותר ארוך מיעקב והכל היו אומרים זה
גדול מזה ולזה קראוהו עשו שהיה גדול ועשוי, והלבישה בגדיו של עשו ליעקב לראות אם יבואו כמדתו
של יעקב אז יתאמת לה נבואתה, כמו שאירע לדוד שאמר וילבישהו מדיו אמרו ז"ל (יבמות ע"ו ע"ב)
שבאו כמדתו ושאלו היה משכמו ומעלה גבוה וכו', לזה אמר בגדי עשו בנה הגדל שלא היה גדול
במעלה, (לזה הגדל כתיב חסר) אלא בקומה, ותלבש את יעקב בנה הקטן לראות אם יבואו כמדתו,
וכשראתה שבאו כמדתו אז נתאמת נבואתה, מיד ותתן את המטעמים: